

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Onderzoek en
Wetenschapsbeleid**

Van

Datum
25 juni 2025

Referentie
53064627

Bijlagen
Kamerbrief

Intern OCW afgestemd
WJZ

Extern OCW afgestemd
NWO

nota

Voortgang financieringsinstrument voor het aantrekken
van internationale topwetenschappers

Aanleiding

U heeft de Tweede Kamer toegezegd haar voor de zomer nader te informeren over het financieringsinstrument voor het aantrekken van internationale topwetenschappers.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd NWO te verzoeken de doelgroep van het fonds af te bakenen op wetenschappers van topniveau buiten de Europese Unie.
- Na overeenstemming met NWO wordt u geadviseerd bijgaande brief aan de Tweede Kamer te ondertekenen.

Kernpunten

- In de brief gaat u in op het totaalbudget en de uitwerking van het instrument.
- U maakt daarbij het voorbehoud van de parlementaire besluitvorming over de Eerste suppletoire begroting van OCW.

Toelichting

- NWO heeft besloten zelf € 25 miljoen bij te dragen aan het instrument. Daarmee komt het totaalbudget op € 50 miljoen.
- NWO heeft het instrument de naam 'Tulp fonds' of 'Tulip Fund' gegeven. Het fonds functioneert eenvoudiger dan reguliere NWO-instrumenten. Er komt voor elke kennisinstelling een vast aantal slots beschikbaar, het bestuur van de instelling doet een voordracht en NWO zet na onafhankelijke toetsing het kwaliteitsstempel.
- Er loopt momenteel een gesprek met NWO over de afbakening van de doelgroep. NWO heeft onder andere vanwege de uitvoerbaarheid de voorkeur het fonds exclusief op wetenschappers uit de Verenigde Staten te richten, ongeacht nationaliteit. Afstemming met WJZ leert ons dat dit niet haalbaar lijkt. Het is juridisch alleen mogelijk om onderscheid te maken op land van herkomst bij een legitiem doel en objectieve rechtvaardiging.
- Aangezien het doel van het fonds is het aantrekken, ontwikkelen en behouden van onderzoekstalent zodat de toppositie van de Nederlandse wetenschap wordt behouden en versterkt, is een alternatief om het instrument af te bakenen op wetenschappers die van buiten de Europese Unie (EU) komen. Ook BZ heeft de voorkeur voor deze variant. Hierbij zijn

drie vormen denkbaar, waarvan de haalbaarheid als volgt wordt ingeschat:

- a) Topwetenschappers, *ongeacht hun nationaliteit*, die werkzaam zijn buiten de EU. Dit sluit goed aan bij het doel van het fonds, de inzet op het versterken van het Europese concurrentievermogen en voorkomt het aantrekken van talent ten koste van andere EU lidstaten. Dit is juridisch haalbaar.
- b) Topwetenschappers *met EU-nationaliteit* die werkzaam zijn buiten de EU. Dezelfde argumentatie als hierboven, met daarbij de toevoeging dat EU-onderdanen, onder andere door vrij verkeer van dienstbetrekking, zich eenvoudiger in een andere EU-land kunnen vestigen. Dat zorgt voor minder administratieve lasten. Dit beperkt de grootte van de doelgroep; een topwetenschapper uit bijvoorbeeld Japan of Zuid-Korea zal niet in aanmerking komen.
- c) Topwetenschappers *met de Nederlandse nationaliteit* die werkzaam zijn buiten Europa. Dit lijkt juridisch niet haalbaar te zijn vanwege het onderscheid tussen de Nederlandse nationaliteit en andere EU-nationaliteiten (o.a. vanwege vrije verkeer binnen de EU). Daarnaast beperkt dit de doelgroep nog meer.

Wij adviseren u voor variant a te kiezen omdat dit het doel van het instrument het beste dient: het aantrekken van wetenschappers van topniveau en het versterken van het Nederlands en Europees concurrentievermogen.

- NWO kan het fonds rond half juli aankondigen via de website, een nieuwsbericht en een persoonlijk bericht aan de besturen van de instellingen.
- Er wordt nu de laatste hand gelegd aan de subsidiebrochure, die in de Staatscourant zal worden gepubliceerd na goedkeuring van de RvB op 9 juli.
- Deze planning is onder voorbehoud van de parlementaire besluitvorming over de Eerste suppletoire begroting van OCW.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

-